

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 4.7.2022 VN/32384/2021-MMM-3

Sahateollisuuden lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä

Pyydettyinä lausuntona ehdotuksesta metsätalouden uudeksi määräaikaiseksi kannustejärjestelmäksi Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Yleistä

Metsät ja niiden tarjoamat monipuoliset ekosysteemipalvelut ovat tärkeitä Suomelle ja suomalaisille. Sahateollisuus on Suomen neljäksi suurin vientiala, ja sen tuotanto perustuu täysin kotimaiseen puuraaka-aineeseen. Suomalaisen metsätalouden malli, jossa painotetaan metsien järeytymiskehitystä, tukkipuun tuotantoa ja monipuolista ekosysteemipalvelutuotantoa palvelee sekä yhteiskuntaa, luonnon monimuotoisuudelle ja ilmastonmuutoksen hillinnälle asetettuja tavoitteita, että puuta jalostavaa teollisuutta. Metsätalouden kannustejärjestelmillä on tärkeä rooli asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa.

Kannustejärjestelmät tulee kohdistaa siten, että ne edistävät metsien terveyttä ja kasvua ja vahvistavat ekosysteemipalveluita. Kannustejärjestelmät eivät saa vääristää markkinoita.

1. Esitettävät työlajit

Sahateollisuus ry toteaa, että, että hallituksen esityksen luonnoksessa esitettävä erilaisten työlajien kokonaisuus on perusteltu.

Taimikon ja nuoren metsän hoito

Taimikoiden ja nuoren metsän hoito on tärkeä metsätalouden työlaji ja oleellinen metsien järeytymiskehityksen ja puuston kokonaiskasvun turvaamisessa. On tärkeää kannustaa yksityismetsänomistajia taimikon varhaisperkaukseen sekä taimikon ja nuoren metsän harvennukseen. Näiden työlajien osalta on varmistettava, että tuki kohdistuu ensisijaisesti ei-kaupallisiin leimikoihin. Valtion tukia ei tule osoittaa kaupallisesti kannattavien leimikoiden korjaamiseen markkinoiden vääristämisen estämiseksi.

Hallituksen esitysluonnoksen liitteenä olevassa valtioneuvoston asetusluonnoksessa määritellään, että Nuoren metsän hoidon osalta Kasvatettavan taimikon tai nuoren metsän keskipituuden tulee työn jälkeen olla vähintään 0,7 metriä ja enintään 12 metriä. Jatkovalmistelussa tulisi harkita enimmäispituuden laskemista edellä mainitusta syystä. Yleisesti ottaen tuen painopistettä tulisi siirtää varhaisempiin, raivaussahalla tai muulla vastaavalla toteutettaviin työlajeihin, kuten taimikoiden varhaisperkaukseen ja harvennukseen. Näillä toimilla tuetaan metsien järeytymiskehitystä ja motivoidaan metsänomistajia toteuttamaan työlajeja, joiden taloudellinen kannattavuus on joko heikko tai negatiivinen.

Suometsän hoitosuunnitelma ja vesiensuojelu

Hallituksen esityksen luonnoksessa nykylainsäädännön mukainen suometsän hoidon tuki korvattaisiin suometsän hoitosuunnitelman tuella sekä suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemisen tuella. Sahateollisuus kannattaa esitystä. Suometsillä on oma roolinsa osana teollisuuden puuhoitoa. Suometsien hoitoon liittyy kuitenkin merkittäviä osaamistarpeita ja uuden tiedon omaksumista. On tärkeää, että metsänomistajien sekä metsätaloustoimia toteuttavien tahojen osaamistarpeisiin vastataan ja suometsien hoitoon liittyvät, luonnon monimuotoisuutta ja vesiensuojelua yhdessä puuntuotannon kanssa tukevat käytännöt tulevat tutuiksi kaikille oleellisille

toimijoille.

Suometsien hoitosuunnitelmaan haettavan tuen edellytykseksi esitetään, että suunniteltavien kiinteistöjen alueelta selvitetään luontokohteet ja potentiaaliset luonnonhoitokohteet. Tämän vaatimuksen osalta on tärkeää määritellä selkeästi selvitettävät luontokohteet sekä luontoarvojen kartoitus.

Metsätiet

Metsäteiden perusparannus ja perusteltu uusien metsäteiden tekeminen ovat tärkeitä työlajeja uudessa kannustejärjestelmässä. Toimiva tieverkosto on edellytys metsien monipuoliselle hyödyntämiselle. Kannustejärjestelmää valmistellut METKA-työryhmä esitti metsätieverkoston kehittämiseen ja ylläpitoon suunnattuja kannusteita myönnettäväksi tiekunnalle. Hallituksen esitys ei kuitenkaan tue kannusteiden myöntämistä tiekunnalle. Sahateollisuus esittää, että työryhmän esittämä malli otetaan uudelleen tarkasteluun ja hallituksen esitystä muutetaan siten, että metsätieverkoston kehittäminen ja ylläpito tiekuntien toimesta olisi kannustejärjestelmän piirissä.

Ympäristötuki

Ympäristötuki on tärkeä työlaji metsätalouden kannustinjärjestelmässä. Tällä hetkellä ympäristötukeen varattu rahoitus on epäsuhtainen maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonalojen välillä. Tämä aiheuttaa sen, että metsätalouden kannustinjärjestelmän osana myönnettävän ympäristötuen määrärahat ovat riittämättömät. Jatkossa tuleekin varmistaa, että rahoitusmäärät ovat tasapainossa eri hallinnonalojen välillä. Ympäristötuen tukitason nostamisen sijaan resurssit tulisi kohdistaa siihen, että mahdollisimman moni tukikelpoinen kohde voidaan sisällyttää tuen piiriin.

Kulotus

Kulotuksen lisääminen on merkityksellistä osana metsäluonnon monimuotoisuuden vahvistamista. Hallituksen esitysluonnoksen liitteenä olevassa valtioneuvoston asetuseräluonnoksessa esitetään, että kulotuskohteen tulee olla yli kahden hehtaarin uudistusala. Sahateollisuuden näkemyksen mukaan tukea tulisi voida myöntää myös pienemmille kulotuskohteille. Kulotuskohteista on niukkuutta, ja Sahateollisuus näkee, että pinta-alarajoja laskemalla arvokkaita kulotuskohteita voitaisiin saada toteutettua nykyistä merkittävästi enemmän.

Helsingissä 5.8.2022,

Kai Merivuori, Toimitusjohtaja, Sahateollisuus ry